

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.07.2008, sp. zn. 5 Tdo 747/2008, ECLI:CZ:NS:2008:5.TDO.747.2008.1

Číslo: 14/2009

Právní věta:

I. Důležitou povinností při opatrování nebo správě cizího majetku ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. je taková podle zákona uložená nebo smluvně převzatá povinnost, jejíž porušení je s ohledem na její charakter a význam zpravidla spojeno s nebezpečím vzniku značné škody na cizím opatrovaném nebo spravovaném majetku, pokud tedy jejím porušením může snadno dojít k takovému škodlivému následku, resp. účinku.

II. U trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1 tr. zák. se zavinění z vědomé nedbalosti podle § 5 písm. a) tr. zák. vztahuje nejen k následku, resp. účinku spočívajícímu ve značné škodě, ale i k jednání pachatele, včetně porušení podle zákona uložené nebo smluvně převzaté důležité povinnosti při opatrování nebo správě cizího majetku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.07.2008

Spisová značka: 5 Tdo 747/2008

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušování povinnosti při správě cizího majetku, Zavinění

Předpisy: § 225a odst. 1 tr. zák.
§ 5 písm. a) tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání nejvyšší státní zástupkyně, které podala v neprospěch obviněné D. R., zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 1 T 71/2006, a současně krajskému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 1. 3. 2007, sp. zn. 1 T 71/2006, byla obviněná D. R. uznána vinnou trestným činem porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst.

1 tr. zák., kterého se dopustila tím, že v období od 27. 6. 2001 do 3. 10. 2001, kdy byla zaměstnána jako referent služeb zákazníků Č. s., a. s., na pobočce v obci Č., v obchodním domě H., při vyřizování žádosti o úvěr a uzavírání úvěrových smluv mezi klienty a Č. s., a. s., P., postupovala v rozporu s povinnostmi jí stanovenými Pracovním řádem Č. s., a. s., (Sbírkou spořitelních norem – komerční a investiční bankovníctví – účinnou od 16. 1. 2001 a zejména Nařízením vedoucího pobočky č. 4/2001 ze dne 27. 6. 2001), a to konkrétně tím, že neověřovala telefonicky u žadatelů pravost předloženého potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu a poté na uvedené potvrzení přesto učinila poznámku, že před poskytnutím úvěru zaměstnání žadatele prověřila, a tímto způsobem tak uzavřela v sedmi konkrétně rozvedených případech úvěrové smlouvy, které by nebyly z důvodu nesplnění podmínky zaměstnání u žadatele schváleny a úvěry poskytnuty, a způsobila Č. s., a. s., P., nejméně škodu ve výši 580 000 Kč.

Za tento trestný čin byla obviněná D. R. odsouzena podle § 255a odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců, přičemž podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. jí byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu 1 roku. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. byla obviněná uložena také přiměřená povinnost podle svých sil uhradit vzniklou škodu.

Tento rozsudek soudu prvního stupně napadla obviněná D. R. odvoláním, přičemž z podnětu jejího odvolání Krajský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, tak, že napadené rozhodnutí podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovanou D. R. podle 226 písm. b) tr. ř. zprostil obžaloby z trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., kterého se měla dopustit tím, že v období od 1. 4. 2001 do 3. 10. 2001, kdy byla zaměstnána jako referent služeb zákazníků Č. s., a. s., P., na pobočce v obci Č., v obchodním domě H., při vyřizování žádosti o úvěr a uzavírání úvěrových smluv mezi klienty a Č. s., a. s., P., postupovala v rozporu s povinnostmi jí stanovenými Pracovním řádem Č. s., a. s., (Sbírkou spořitelních norem – komerční a investiční bankovníctví – účinnou od 16. 1. 2001) a to konkrétně tím, že neověřovala telefonicky u žadatelů pravost předloženého potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu a poté na uvedené potvrzení přesto učinila poznámku, že před poskytnutím úvěru zaměstnání žadatele prověřila, a tímto způsobem tak uzavřela

1) dne 1. 4. 2001 úvěrovou smlouvu se Z. S. na částku 100 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s., vyplacena, Z. S. ve společnosti uvedené na potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů nepracoval a úvěr splatil pouze v částce 8550 Kč,

2) dne 8. 5. 2001 úvěrovou smlouvu s J. B. na částku 100 000 Kč, která jí byla Č. s., a. s., vyplacena, J. B. ve společnosti uvedené na potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů nepracovala a úvěr nesplatila,

3) dne 10. 5. 2001 úvěrovou smlouvu s J. J. na částku 100 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s., vyplacena, číslo uvedené na potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů bylo nekontaktní, uvedená společnost neexistovala a J. J. neuhradil ani jednu splátku úvěru,

4) dne 15. 5. 2001 úvěrovou smlouvu s P. M. na částku 80 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s., vyplacena, P. M. nebyl ve společnosti uvedené na potvrzení o zaměstnání zaměstnán a uhradil z úvěru pouze částku 2800 Kč,

5) dne 28. 5. 2001 úvěrovou smlouvu se Z. P. na částku 100 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s., vyplacena, Z. P. v uvedené společnosti na potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů nepracoval a z úvěru uhradil pouze částku 12 000 Kč,

6) dne 29. 5. 2001 úvěrovou smlouvu s B. S. na částku 100 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s.,

vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmů bylo padělané a B. S. uhradil pouze část úvěru ve výši 12 000 Kč,

7) dne 30. 5. 2001 úvěrovou smlouvu se Z. V. na částku 100 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, telefon uvedený na potvrzení o zaměstnání neodpovídal uvedené společnosti, která též měla sídlo na jiné adrese než byla uvedena na potvrzení o zaměstnání a výši příjmů, Z. V. uhradila z úvěru pouze částku 4000 Kč,

8) dne 25. 7. 2001 úvěrovou smlouvu s H. K. na částku 90 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, razítko na potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo padělané a H. K. úvěr nesplatila,

9) dne 30. 7. 2001 úvěrovou smlouvu s V. S. na částku 90 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo nepravdivé a V. S. neuhradil z úvěru ani jednu splátku,

10) dne 28. 9. 2001 úvěrovou smlouvu s M. B. na částku 88 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení o zaměstnání bylo nepravdivé a M. B. uhradil z úvěru částku ve výši 22 000 Kč,

11) dne 28. 9. 2001 úvěrovou smlouvu s P. Ř. na částku 100 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo nepravdivé a P. Ř. uvedené splátky úvěru nesplatil,

12) dne 29. 9. 2001 úvěrovou smlouvu s J. L. na částku 60 000 Kč, která mu byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo nepravdivé a J. L. uhradil z úvěru pouze částku ve výši 9000 Kč,

13) dne 29. 9. 2001 úvěrovou smlouvu s L. H. na částku 60 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo nepravdivé a L. H. uhradil z úvěru částku 15 000 Kč,

14) dne 3. 10. 2001 úvěrovou smlouvu s R. Š. na částku 100 000 Kč, která byla Č. s., a. s., vyplacena, potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu bylo padělané a R. Š. uhradil z úvěru pouze částku 15 000 Kč,

a svým jednáním, v důsledku kterého byly uzavřeny uvedené úvěrové smlouvy, které by nebyly z důvodu nesplnění podmínky zaměstnání u žadatele schváleny a úvěry poskytnuty, měla způsobit Č. s., a. s., P., škodu ve výši 1 056 650 Kč.

Proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, ve spojení s rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 1. 3. 2007, sp. zn. 1 T 71/2006, podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněné D. R. dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť je přesvědčena, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Dovolatelka nejprve shrnula dosavadní průběh trestního řízení vedeného vůči obviněné D. R. a posléze namítla, že se závěry obsaženými v rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, nemůže souhlasit, neboť se opírají pouze o odkaz na obsah komentáře k trestnímu zákonu, aniž by při posuzování výše popsání jednání obviněné D. R. byly uplatněny i další metody výkladu zákona, zejména systematický, logický a historický přihlížející k okolnostem zavedení skutkové podstaty trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a tr. zák. do této právní normy zákonem č. 105/2000 Sb., který nabyl účinnosti od 1. 1. 2001, v souvislosti s novelizací zákona o konkursu a vyrovnání č. 328/1991 Sb. V rámci výkladu zákona pak nebylo soudem druhého stupně přihlédnuto ani k aktuálnímu vývoji rozhodovací praxe Nejvyššího

soudu, vztahující se právě k aplikaci znaků skutkové podstaty trestných činů podle § 255 tr. zák. a § 255a tr. zák. Důsledkem nesprávného posouzení hmotně právních podmínek, za nichž jsou naplněny skutkové podstaty trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 tr. zák., respektive podle § 255a tr. zák., je v daném případě vydání nezákonného zprošťujícího rozsudku soudu druhého stupně. V podrobnostech nejvyšší státní zástupkyně rozvedla, že nelze souhlasit s názorem pražského krajského soudu, že obviněná D. R. skutkem popsaným ve výrokové části rozsudku, neporušila důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku. Závěr odvolacího soudu o tom, že pracovní činnost obviněné D. R. při uzavírání úvěrových smluv byla plněním obvyklých povinností zaměstnance a takovou činnost nelze považovat za důležitou povinnost podle § 255a tr. zák., totiž není v odůvodnění zprošťujícího rozsudku tohoto soudu nijak blíže odůvodněn, neboť krajský soud ve spojení s konkrétně zjištěnou důkazní situací nevysvětlil, na základě jakých úvah dospěl k závěru o tom, že činnost obviněné při uzavírání úvěrových smluv s podstatným finančním dopadem na majetek jejího zaměstnavatele byla pouze obvyklou činností zaměstnance. V tomto směru chybí v rozsudku konkrétní odůvodnění a ve své podstatě jsou tak právní závěry soudu druhého stupně nepřezkoumatelné. Při právním posouzení jednání obviněné D. R. je třeba přihlídnout k tomu, že obviněná na základě pracovněprávního vztahu vykonávala pro Č. s., a. s., práci na pozici referenta služeb zákazníkům pobočky spořitelny a předmětem její činnosti bylo rovněž provádění hotovostních i bezhotovostních operací, a to do finanční výše stanovené pokyny zaměstnavatele, přičemž se jednalo o činnost spojenou s nakládáním s majetkem zaměstnavatele, neboť na základě úvěrových smluv uzavřených obviněnou se zákazníky byly ze strany Č. s., a. s., poskytovány jiným osobám ve formě úvěru značné finanční prostředky. Vzhledem k rozsahu oprávnění obviněné D. R. při uzavírání úvěrových smluv a s tím spojené odpovědnosti za přezkoumání podkladů předložených klienty při jednání o úvěrové smlouvě nelze dospět k závěru obecně prezentovanému krajským soudem, že tato pracovní činnost obviněné byla zcela obvyklou činností vyplývající pro zaměstnance z pracovního poměru. Pokud byla obviněná D. R. v Č. s., a. s., zaměstnána činnostmi souvisejícími s vyřizováním žádostí klientů o poskytnutí úvěru a její povinností bylo také ověřování tvrzení žadatelů o úvěr, šlo sice o povinnosti z hlediska jejího pracovního zařazení a druhu vykonávané práce „obvyklé“, bezpochyby se však jednalo o povinnosti, které patřily mezi důležité povinnosti zaměstnance ve smyslu § 73 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (v současné době § 301 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), neboť smyslem těchto povinností byla prevence úvěrových podvodů a finančních ztrát, resp. prevence poskytování nedobytných úvěrů, a v tomto směru i ochrana majetku zaměstnavatele, jak ostatně konkrétně vyplývalo i z ustanovení § 73 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Z těchto důvodů bylo namíste, že soud nalézací posuzoval zjištěné porušení povinností, které měla obviněná v rámci pracovního poměru k Č. s., a. s., jako porušení důležité povinnosti opatrovat a spravovat cizí majetek, která vyplývala pro obviněnou s ohledem na její konkrétní pracovní zařazení z ustanovení § 73 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění účinném v rozhodné době, a na jeho základě převzatým povinností zaměstnance v pracovním poměru u Č. s., a. s. Pokud obviněná porušila právě uvedené důležité povinnosti, naplnila svým jednáním znak objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu podle § 255a odst. 1 tr. zák. spočívající v porušení zákonem uložené důležité povinnosti spravovat a opatrovat cizí majetek. Takto předestřené právní závěry hodnocení jednání obviněné lze opírat i o aktuální rozhodovací praxi Nejvyššího soudu České republiky (srov. rozhodnutí ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1510/2006](#), nebo rozhodnutí ze dne 22. 3. 2007, sp. zn. [15 Tdo 1316/2006](#)). Nelze se ztotožnit ani se závěrem odvolacího soudu, že ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. spojuje nedbalostní zavinění pouze se způsobeným následkem v podobě značné škody, přičemž ohledně jednání, které ke vzniku následku vedlo, musí být dáno zavinění ve formě úmyslu. Odvolací soud svůj právní závěr v tomto směru opět nijak blíže neodůvodnil a v podrobnostech odkázal na komentářovou literaturu. Tento postup je třeba pokládat za odporující ustanovení § 125 odst. 1 tr. ř., neboť pouhý odkaz na právní názor vyjádřený v odborné literatuře (v daném případě v komentáři k trestnímu zákonu) rozhodně nelze pokládat za dostačující vyjádření rationis decidendi v konkrétním posuzovaném případě, a to

tím spíše, že ani soudem druhého stupně zmíněná odborná literatura nedokumentuje prezentovaný právní názor judikaturou. Shora uvedené právní závěry lze podpořit poukazem na aktuální rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, vztahující se k trestnému činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a tr. zák., konkrétně nejvyšší státní zástupkyně v této souvislosti zmínila rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. [5 Tdo 672/2004](#), a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 12. 2004, sp. zn. [7 Tdo 1463/2004](#).

V závěru dovolání nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby dovolací soud postupoval podle § 265l odst. 1 tr. ř. a přikázal Krajskému soudu v Praze, aby předmětnou věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, a aby tak učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání. Pro případ rozhodnutí způsobem předpokládaným v ustanovení § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. vyjádřila pak souhlas s projednáním kauzy v neveřejném zasedání.

Obviněná D. R. se k podanému dovolání nejvyšší státní zástupkyně písemně vyjádřila prostřednictvím svého obhájce a uvedla, že s ohledem na tvrzení nejvyšší státní zástupkyně je přesvědčena, že výklad jednotlivých skutkových podstat ve zvláštní části trestního zákona by se měl řídit stejnými pravidly pro všechny skutkové podstaty. Není přípustné, aby pro výklad jednotlivých skutkových podstat bylo používáno různých výkladových postupů. Text skutkové podstaty trestného činu podle § 255a tr. zák. není tvořen jednou větou, nýbrž souvětím a z tohoto textu vyplývá, že se snaží zákonodárce rozšířit trestní odpovědnost i na jiné jednání, než je uvedené v § 255 tr. zák. Je třeba vycházet ze skutečnosti, že k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 255a tr. zák. musí být porušena jiná povinnost, jejíž důležitost je oproti povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek ještě zvýrazněna. Jak tedy vyplývá z textu uvedené skutkové podstaty tohoto trestného činu, nejedná se o čistě nedbalostní delikt, ale vědomá nedbalost se v tomto případě vztahuje pouze na jeden ze znaků skutkové podstaty, a to na následek. Ze strany nalézacího soudu nebylo prokázáno, že by obviněná porušila jakoukoli důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku. Soud prvního stupně opřel svá skutková zjištění zejména o nařízení vedoucího pobočky ze dne 27. 6. 2001, o výpověď svědka H. (nadřízeného obviněné) a o výpovědi svědků Č. a F. Jejich výpovědi však neprokazují, že by s předmětným nařízením byly seznámeny naprosto všechny pracovnice pobočky, ani obviněná osobně. V celém řízení nebyl proveden důkaz, že by obviněná podepsala jakoukoli listinu výše uvedenou skutečnost prokazující. Uvedené svědecké výpovědi tak představují pouhé domněnky jednotlivých svědků o tom, co asi bylo před pěti lety. Ve vztahu k výše uvedenému se pak obviněná domnívá, že jí nebylo prokázáno porušení jakékoliv důležité povinnosti smluvně převzaté či uložené jí ze zákona při opatrování nebo správě cizího majetku. Rovněž tak se nedopustila žádného úmyslného jednání, kterým by naplnila znaky trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1 tr. zák., a neexistují proto žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr o trestní odpovědnosti obviněné souzeným trestným činem. Z tohoto důvodu se ztotožňuje s právním názorem Krajského soudu v Praze, že skutek označený v žalobním návrhu není trestným činem. Z výše uvedených důvodů proto obviněná ve svém vyjádření navrhla, aby Nejvyšší soud jako soud dovolací dovolání nejvyšší státní zástupkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007, ve spojení s rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 1. 3. 2007, sp. zn. 1 T 320/2007 (správně 1 T 71/2006), zamítl podle § 265j tr. ř. jako nedůvodné. Současně vyslovila obviněná souhlas ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. s tím, aby Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že

dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. ř. je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňuje náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda nejvyšší státní zástupkyně vznesené námitky naplňují jí tvrzený dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl uplatněn v souladu se zákonem vymezenými podmínkami. Následně se Nejvyšší soud zabýval důvodem odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy zda nejde o dovolání zjevně neopodstatněné, přičemž ani tento důvod pro odmítnutí dovolání neshledal.

Nejvyšší státní zástupkyně uplatnila dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v němž je stanoveno, že tento důvod dovolání je naplněn tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat buď nesprávnost právního posouzení skutku, tj. mylnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotně právního posouzení. Z takto vymezeného dovolacího důvodu vyplývá, že důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotně právní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění. V rámci dovolání podaného z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné na skutkový stav poukázat pouze z hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva.

První právně relevantní námitka nejvyšší státní zástupkyně spočívala v tom, že obviněná D. R. ve skutečnosti porušila zákonem uloženou či smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování majetku a opačný závěr odvolacího soudu, obsažený v jeho zprošťujícím rozsudku, je nesprávný. Konkrétně dovolatelka poukázala na skutečnost, že pokud byla obviněná D. R. v Č. s., a. s., zaměstnána činnostmi souvisejícími s vyřizováním žádostí klientů o poskytnutí úvěru a její povinností bylo také ověřování tvrzení žadatelů o úvěr, šlo sice o povinnosti z hlediska jejího pracovního zařazení a druhu vykonávané práce „obvyklé“, bezpochyby se však jednalo o povinnosti, které patřily mezi důležité povinnosti zaměstnance ve smyslu § 73 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (v současné době § 301 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), neboť smyslem těchto povinností byla prevence úvěrových podvodů a finančních ztrát, resp. prevence poskytování nedobytných úvěrů, a v tomto směru i ochrana majetku zaměstnavatele, jak ostatně konkrétně vyplývalo i z ustanovení § 73 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Z těchto důvodů bylo namístě, aby soud nalézací posuzoval zjištěné porušení povinností, které měla obviněná v rámci pracovního poměru k Č. s., a. s., jako porušení důležité povinnosti opatrovat a spravovat cizí majetek, která vyplývala pro obviněnou s ohledem na její konkrétní pracovní zařazení z ustanovení § 73 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění účinném v rozhodné době, a na jeho základě převzatým povinnostem zaměstnance v pracovním poměru u Č. s., a. s. V další právně relevantní námitce pak Nejvyšší státní zástupkyně namítla, že nelze ani souhlasit se závěrem odvolacího soudu, že ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. spojuje nedbalostní zavinění pouze se způsobeným následkem v podobě značné škody, přičemž ohledně jednání, které ke vzniku následku vedlo, musí být dáno zavinění ve formě úmyslu.

Trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1 tr. zák. spáchá ten, kdo z vědomé nedbalosti ve smyslu § 5 písm. a) tr. zák. jinému způsobí značnou škodu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku. K tomu, kdy půjde o zákonem uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, je rozhodující individuální posouzení určité povinnosti v každém konkrétním případě. Toto ustanovení tak postihuje porušení všech možných důležitých

povinností, které mají vztah k ochraně cizího spravovaného nebo opatrovaného majetku. Za důležitou bude proto třeba považovat povinnost, jejíž porušení je s ohledem na charakter a význam povinnosti zpravidla spojeno s nebezpečím vzniku citelných škod na cizím majetku, jestliže tedy jejím porušením může snadno dojít k takovému následku. Důležitost povinnosti při opatrování nebo správě cizího majetku ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. může vyplývat i z toho, zda a jaká práva a povinnosti k témuž majetku mají vykonávat jiné osoby a jaký význam pro způsobení škody mělo případné porušení jejich povinností.

Soud prvního stupně, který obviněnou D. R. uznal vinnou výše uvedeným trestným činem, v odůvodnění rozsudku ze dne 1. 3. 2007, sp. zn. 1 T 71/2006, na porušení smluvně převzaté důležité povinnosti při správě cizího majetku usuzoval zejména z výpovědi svědkyň Z. Č. a M. F. a svědka M. H. a ze Sbírky spořitelních norem – komerční a investiční bankovníctví I., jako části pracovního řádu České spořitelny, a. s., a z Nařízení vedoucího pobočky č. 4/2001 ze dne 27. 6. 2001 (dále jen „Nařízení č. 4/2001“), týkajícího se úpravy postupu poskytování úvěrových finančních obchodů. V podrobnostech pak dále rozvedl, že správnost závěru o skutečnosti, že obžalovaná byla seznámena s postupem podle Nařízení č. 4/2001, potvrzují výpovědi svědkyně Z. Č. a M. F., které uvedly, že vedoucí M. H. je jako pracovníky pobočky seznámil s předpisem, podle kterého bylo povinností pracovníka banky při poskytování úvěrů ověřovat pravdivost údajů z potvrzení o příjmech předloženého žadatelem z nezávislého zdroje. Soud uvěřil výpovědi svědka M. H. o skutečnosti, že obžalovanou osobně seznámil s Nařízením č. 4/2001, neboť, jak vyplynulo z jeho výpovědi vydání tohoto nařízení bylo opatřením v reakci na indicie, které svědek pozoroval právě v chování obviněné a které nasvědčovaly skutečnosti, že obviněná poskytuje úvěry v rozporu s předpisy zaměstnavatele. Tento závěr potvrzuje i samotné znění Nařízení č. 4/2001, kterým byl v hlavním líčení proveden důkaz. Ze Sbírky spořitelních norem – komerční a investiční bankovníctví I., jako části pracovního řádu Č. s., a. s., ve znění účinném od 16. 1. 2001 vyplývá, že v případě poskytování podlimitních úvěrů, kdy žadatel o úvěr dokládá výši svých příjmů potvrzením vystaveným zaměstnavatelem, má pracovník banky povinnost věnovat zvýšenou pozornost pravosti tohoto potvrzení a v případě sebemenších pochybností o hodnověrnosti údajů uvedených v potvrzení ověřit údaje na tomto potvrzení telefonicky u zaměstnavatele na telefonním čísle zjištěném ve veřejném telefonním seznamu. Z Nařízení č. 4/2001 týkajícího se úpravy postupu poskytování úvěrových finančních obchodů vyplývá, že ke dni 27. 6. 2001 byla pracovníkům banky, pobočky Č., stanovena v případě poskytování úvěru, kdy žadatel musel doložit výši příjmů potvrzením zaměstnavatele, povinnost ověřit údaje na potvrzení a pravost potvrzení z nezávislého zdroje, aby bylo vyloučeno riziko podvodu. Zároveň byla pracovníkům stanovena povinnost na zadní stranu potvrzení o příjmu učinit záznam o postupu a výsledku takového ověření.

Odvolací soud však dospěl k závěru, že jednání obviněné není trestným činem a obviněnou je třeba zprostit obžaloby ze shora uvedeného trestného činu, kterého se měla dopustit popsáním skutkem, přičemž tento svůj právní závěr odůvodnil ve svém rozhodnutí tím, že úvaha o tom, že výše citované Nařízení č. 4/2001 obviněné bylo známo, je nejspíš správná, avšak podstatné je, že jednání, které bylo obviněné kladeno obžalobou a posléze i nalézacím soudem za vinu, nebylo jednáním úmyslným, nýbrž nedbalostním. V tomto směru odkázal soud druhé instance na komentář k trestnímu zákonu, kde je uvedeno, že zavinění z vědomé nedbalosti je u skutkové podstaty podle § 255a odst. 1 tr. zák. vázáno jen na způsobení značné škody, nikoli již na jednání, kterým byla tato škoda způsobena, tj. na porušení zákonem stanovené nebo smluvně převzaté důležité povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek. V intencích ustanovení § 3 odst. 3 tr. zák. by zde proto trestnost měla být podmíněna úmyslným porušením uvedené povinnosti, poněvadž zákon v § 255a odst. 1 tr. zák. výslovně stanoví, že zavinění z vědomé nedbalosti postačí toliko ve vztahu ke způsobení značné škody, nikoli již ve vztahu k dalším znakům této skutkové podstaty. Dále odvolací soud vyslovil, že v jednání obviněné absentuje znak porušení zákonem uložené či smluvně převzaté důležité povinnosti, neboť povinnosti, které obviněné ukládaly Sbírka spořitelních norem a Nařízení č. 4/2001, nejsou ničím jiným, než

obvyklými povinnostmi zaměstnance a nelze je za důležitou povinnost ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. považovat.

Z odůvodnění obou soudních rozhodnutí je patrné, že se liší zejména v právním závěru o tom, zda obviněná svým jednáním porušila důležitou povinnost při správě cizího majetku či jen obvyklou povinnost zaměstnance, která je svou povahou běžným výkonem pracovní činnosti a nemůže být proto považována za důležitou povinnost ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. Dále také, jak bude rozvedeno níže, se oba soudy odlišují v závěru, zda se nedbalostní forma zavinění týká pouze následku anebo i jednání způsobujícího takový následek. Z obecného hlediska se tak soud prvního a druhého stupně zcela zásadně odlišují v otázce naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1 tr. zák., a tím i v závěru, zda jednání obviněné D. R. je či není předmětným trestným činem.

Nejvyšší soud se ohledně porušení důležité povinnosti obviněnou D. R. ztotožňuje s názorem nejvyšší státní zástupkyně uvedeným v dovolání. V této souvislosti je třeba připomenout ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., jehož spácháním byla obviněná D. R. uznána vinnou, se dopustí ten, kdo z vědomé nedbalosti [§ 5 písm. a) tr. zák.] způsobí jinému značnou škodu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku. Opatrováním cizího majetku se zde rozumí taková míra ochrany cizího majetku, která zamezuje jeho částečnému nebo úplnému zcizení, ztrátě nebo znehodnocení. Naproti tomu povinnost spravovat cizí majetek v sobě zahrnuje aktivní přístup správce v péči o cizí majetek, který ovšem nesmí vést ke stavu, jehož výsledkem by bylo zcizení, ztráta či znehodnocení tohoto majetku. V konkrétních případech může být obtížné rozlišit, zda jde o opatrování cizího majetku, či o jeho spravování, protože samotné znění zákona neposkytuje dostatek argumentů pro jednoznačné vzájemné vymezení obou pojmů. Ačkoli se v určitých aspektech mohou oba pojmy prolínat, v povinnosti opatrovat cizí majetek je zdůrazněn spíše požadavek ochrany majetku před jeho odcizením, ztrátou či znehodnocením, zatímco v povinnosti spravovat cizí majetek lze spatřovat nutnost aktivnějšího přístupu povinné osoby k majetku, který předpokládá širší okruh možných majetkových dispozic (včetně jeho zcizování za odpovídající protihodnotu, investování, zhodnocování apod.).

Povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek mají osoby, které jsou povinny spravovat (zařizovat) záležitosti jiných osob, pokud v tom je zahrnuta i povinnost péče o jejich majetek nebo nakládání s ním. Taková povinnost může být uložena některým ustanovením zákona nebo určitou smlouvou. Přitom nemusí být výslovně pojmenována jako povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek. Podstatné je, že jejím obsahem je to, co se opatrováním a správou majetku rozumí. Povinnost může být formulována též jako péče, péče řádného hospodáře, obhospodařování, nakládání, hospodaření, právo činit úkony s majetkem, převádět ho, obchodovat s ním atd. Vznik uvedené povinnosti, zejména nastává-li přímo ze zákona, není podmíněn svěřením majetku zvláštním aktem do péče pachatele, byť při vzniku povinnosti na základě smlouvy může tato obsahovat i ujednání o způsobu převzetí opatrovaného (spravovaného) majetku.

Důležitá povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, jejíž porušení je trestným činem podle § 255a tr. zák., může být pachateli uložena zákonem nebo ji může převzít smlouvou. V obecné rovině se za povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, která je uložena podle zákona, považuje povinnost vyplývající přímo z určitého zákonného ustanovení, např. povinnost rodičů ve vztahu k majetku jejich dětí podle § 37a zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, povinnost člena představenstva akciové společnosti ve vztahu k majetku této společnosti podle § 192 odst. 1 a § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (viz k tomu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. [5 Tdo 1224/2006](#), publikované pod č. T 964 v sešitu 33 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného v Nakladatelství C. H.

Beck, Praha 2007) nebo povinnost uložená zaměstnanci ve vztahu k majetku jeho zaměstnavatele podle § 73 odst. 1 písm. d), resp. § 74 písm. g) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (platného do 31. 12. 2006), a podle § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (účinného od 1. 1. 2007). Pokud jde o smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, její vznik je podmíněn existencí smlouvy mezi pachatelem a druhou smluvní stranou, přičemž podkladem takové smlouvy zpravidla bývá rovněž příslušné zákonné ustanovení, z něhož vyplývá důležitá smluvní povinnost. Pro obě alternativy pak platí, že k trestní odpovědnosti za trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku se podle § 255a odst. 1 tr. zák. vyžaduje, aby porušená zákonem uložená nebo smluvně převzatá povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek byla povinností důležitou.

V posuzované věci dospěl soud prvního stupně k závěru, podle něhož obviněná D. R. porušila smluvně převzatou povinnost, uloženou jí jednak Sbírkou spořitelních norem – komerční a investiční bankovní I. jako částí pracovního řádu Č. s., a. s., ve znění účinném od 16. 1. 2001, a jednak Nařízením č. 4/2001 týkajícím se úpravy postupu poskytování úvěrových finančních obchodů, přičemž dovedl, že se jednalo o smluvně převzatou důležitou povinnost opatrovat cizí majetek, byť v právní větě svého rozhodnutí slovo „důležitou“ nepoužil. Závěr, že se však jednalo o důležitou povinnost, je třeba dovést z toho, že jednání obviněné kvalifikoval podle § 255a odst. 1 tr. zák., které vyžaduje porušení takové „důležité“ povinnosti. Že byla obviněná s uvedenými dokumenty řádně seznámena, dovedl nalézací soud zejména na základě svědeckých výpovědí svědka M. H., který byl právě nadřízeným obviněné, jenž zmiňované nařízení č. 4/2001 vydal, a svědkyň Z. Č. a M. F. Naproti tomu odvolací soud ve svém rozhodnutí uzavřel, že povinnosti, které obviněné ukládaly Sbirka spořitelních norem a Nařízení č. 4/2001, nejsou ničím jiným, než obvyklými povinnostmi zaměstnance a nelze je považovat za důležitou povinnost ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. Nicméně Nejvyšší soud poukazuje na to, že odvolací soud při takto obecném konstatování svůj opačný závěr oproti rozhodnutí nalézacího soudu podrobněji neodůvodnil. K tomu Nejvyšší soud považuje za nutné připomenout závěry vyplývající z jeho judikatury k ustanovení § 255 odst. 1 tr. zák. (kterou lze v případě obviněné použít), podle nichž zákonný znak trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku obsažený v citovaném ustanovení a spočívající v tom, že pachatel „poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek“, lze naplnit i porušením povinností obsažených v ustanoveních § 73 odst. 1 písm. d) a § 74 písm. g) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, resp. s účinností od 1. 1. 2007 v ustanoveních § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Tuto obecnou povinnost zaměstnance (popřípadě vedoucího zaměstnance) při ochraně majetku zaměstnavatele a hospodaření s ním je však třeba vždy posuzovat na základě jeho postavení vyplývajícího z pracovní smlouvy či z jiného právního aktu, neboť nelze dovést, že by zákoník práce z hlediska uvedeného zákonného znaku dopadal obecně na všechny zaměstnance a na veškerý majetek zaměstnavatele, s nímž přicházejí do styku. Jestliže je pachatel povinen a oprávněn pečovat o určitý majetek zaměstnavatele a nakládat se svěřenými hodnotami, pak se jeho povinnost podle § 73 odst. 1 písm. d), případně též podle § 74 písm. g) zákona č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů (resp. s účinností od 1. 1. 2007 podle § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb.), stává konkrétní povinností, jejíž porušení zakládá výše uvedený zákonný znak trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1 tr. zák. (viz usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2007, sp. zn. [15 Tdo 1316/2006](#), publikované pod č. 25/2008 Sb. rozh. tr. a pod č. T 986 v sešitu 35 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného v Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2007), a také i podle ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1510/2006](#), publikované pod č. T 1006 v sešitu 37 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného v Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2007).

Uvedené závěry dopadají i na posuzovaný skutek obviněné D. R., protože je nepochybné, že obviněná

měla zákonem uloženou i smluvně převzatou povinnost spravovat či opatrovat majetek svého zaměstnavatele. Tato povinnost vyplývala jednak z již citovaného ustanovení § 73 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (platného do 31. 12. 2006), a jednak ze Sbírky spořitelních norem a z Nařízení č. 4/2001, a to ve spojení s pracovní smlouvou mezi obviněnou D. R. jako zaměstnancem a Č. s., a. s., jako zaměstnavatelem, jejímž podpisem obviněná smluvně převzala v bodě 1. této smlouvy povinnost řídit se organizačním řádem, příkazy vedoucího, provozními předpisy a obecnými pokyny, se kterými byla seznámena a mezi které je třeba nepochybně zařadit i výše uvedenou Sbírku spořitelních norem a Nařízení č. 4/2001. Toto smluvní ujednání přitom navazovalo na ustanovení § 73 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (platného do 31. 12. 2006), podle něhož jsou zaměstnanci povinni zejména pracovat svědomitě a řádně podle svých sil, znalostí a schopností, plnit pokyny nadřízených vydané v souladu s právními předpisy a dodržovat zásady spolupráce s ostatními zaměstnanci. Zmíněným Nařízením č. 4/2001, které se vztahovalo k hospodaření s majetkem poškozené Č. s., a. s., tj. k vyřizování žádosti o úvěr a s tím souvisejícímu ověřování pravosti a správnosti žadatelem poskytnutých údajů, na jejichž podkladě pak byl úvěr poskytnut či nikoli, byly obviněné již jen konkretizovány uvedené povinnosti vyplývající jak přímo ze zákoníku práce, tak i z uzavřené pracovní smlouvy. Na podkladě tohoto závěru lze tedy konstatovat, že pokud obviněná byla zaměstnána na pozici referentky služeb zákazníkům v Č.s., a. s., a náplní její pracovní činnosti a zároveň i oprávněním bylo vyřizování žádostí o úvěr a uzavírání úvěrových smluv, a obviněná takto nakládala s finančními prostředky Č. s., a. s., měla tím uloženu povinnost ve shora vymezeném rozsahu spravovat cizí majetek, konkrétně majetek svého zaměstnavatele, Č. s., a. s. Nejvyšší soud nemá pochybnosti ani o tom, že povinnost, jejíž porušení bylo obviněné D. R. kladeno za vinu, je důležitou povinností ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák. Podle ustálené judikatury je důležitou povinností taková povinnost, jejíž porušení je s ohledem na charakter a význam povinnosti zpravidla spojeno s nebezpečím vzniku citelných škod na cizím opatrovaném nebo spravovaném majetku, tedy jinými slovy, jestliže jejím porušením může snadno dojít k takovému škodlivému následku (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. [5 Tdo 1510/2006](#), publikované pod č. T 1006 v sešitu 37 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného v Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2007). Obecně shora uvedené zákonné a smluvně převzaté povinnosti obviněné byly v tomto případě konkretizovány Sbírkou spořitelních norem a Nařízením č. 4/2001, které stanovily, aby v případě poskytování podlimitních úvěrů, kdy žadatel o úvěr dokládá výši svých příjmů potvrzením vystaveným zaměstnavatelem, jako pracovník banky věnovala zvýšenou pozornost pravosti tohoto potvrzení a dokonce nejenom v případě sebemenších pochybností o hodnověrnosti údajů uvedených v potvrzení, ale podle Nařízení č. 4/2001, aby vždy ověřila údaje o pracovním poměru a výši dokládaného příjmu všemi dostupnými prostředky. Tato výslovně stanovená a konkretizovaná povinnost primárně směřovala právě k tomu, aby se zabránilo vzniku škody na majetku Č. s., a. s., poskytující úvěry, když smyslem této povinnosti byla prevence úvěrových podvodů a finančních ztrát, resp. prevence poskytování nedobytných úvěrů, a v tomto směru i ochrana majetku zaměstnavatele. To vyplývá z Nařízení č. 4/2001, ve kterém se výslovně mimo jiné též uvádí, že je třeba „ověřit veškerá data z nezávislého zdroje tak, aby bylo vyloučeno riziko podvodu či zkreslování údajů, na základě kterých je o žádosti rozhodnuto“. V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že v posuzovaném případě právě v důsledku postupu obviněné, při kterém jednala v rozporu s uvedenou povinností konkrétně tím, že náležitě neověřovala u žadatelů pravost předloženého potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu a poté na uvedené potvrzení přesto učinila poznámku, že před poskytnutím úvěru zaměstnání žadatele prověřila, pak také došlo k poměrně vysoké škodě. V neposlední řadě je třeba také k doložení těchto právních závěrů poukázat na výpověď svědka M. H., který v roce 2001 pracoval jako vedoucí pobočky Č. s., a. s., v Č. a který pracovníce pobočky nabádal v předmětném období k větší opatrnosti při poskytování úvěrů, neboť na pobočku začali přicházet žadatelé o úvěr v doprovodu třetích osob. Svědek vypověděl, že v rámci kontrol úvěrových spisů se zaměřil na kontrolu obviněné, poté, co při nečekané návštěvě na pobočce zjistil, že obviněná zde zpracovává úvěrové smlouvy, ačkoli vůbec neměla být v práci, a také poté, co ji několikrát zahlédl, jak si formuláře

úvěrových smluv nosí domů; navíc svědek zjistil, že počet úvěrových smluv uzavřených na směně, kde pracovala obviněná je dvojnásobný, než na směně druhé. Dále svědek uvedl, že před pobočkou se začal objevovat vysoký, zavalitý muž, bylo to v období cca 3 měsíců před tím, než byl s obžalovanou ukončen pracovní poměr. Tyto indicie jej vedly k tomu, že s účinností od 27. 6. 2001 vydal nařízení vedoucího pobočky, které stanovilo, že pracovník banky je povinen vždy ověřit údaje o pracovním poměru a výši dokládaného příjmu žadatele o úvěr z nezávislého zdroje. Pracovník musel vždy svůj postup ověření informací zdokumentovat, tj. provést stručný záznam na zadní stranu potvrzení o příjmu předkládaného žadatelem. Kdyby obviněná D. R. podle jeho instrukcí v souladu s výše uvedenými interními předpisy a ustanoveními zákoníku práce skutečně postupovala, poškozená Č. s., a. s., by neposkytla úvěry a s tím i spojené finanční prostředky ve výroku rozsudku soudu první instance specifikovaným žadatelům, neboť u nich bylo od počátku zřejmé, že vzhledem k jimi uvedeným nepravdivým údajům podstatným pro poskytnutí úvěru, je pravděpodobnost, že tyto osoby nebudou daný úvěr splácet, velmi vysoká, což se ostatně také potvrdilo v následné době. S ohledem na tyto skutečnosti je tedy zřejmé, že v posuzované věci obviněná porušila důležitou povinnost při správě cizího majetku, neboť nepostupovala v souladu se shora uvedenými náležitě konkretizovanými povinnostmi, které směřovaly právě k zamezení vzniku škody na cizím majetku, ke které v důsledku jednání obviněné pak také došlo. Z těchto důvodů není možno souhlasit se závěrem odvolacího soudu, že v případě shora uvedených povinností konkrétně uložených obviněné D. R. se jedná jen o obvyklé povinnosti zaměstnance, které nelze považovat za důležitou povinnost ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák., poněvadž tento závěr z hlediska ustálené judikatury Nejvyššího soudu není správný.

Nejvyšší soud rovněž akceptoval další dovolací námitku Nejvyšší státní zástupkyně, ve které vynesla výhradu proti závěru odvolacího soudu, že ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. spojuje nedbalostní zavinění pouze se způsobeným následkem v podobě značné škody, přičemž ohledně jednání, které ke vzniku následku vedlo, musí být dáno zavinění ve formě úmyslu.

Závěr odvolacího soudu sice vychází z jím citovaného komentáře k trestnímu zákonu, nicméně na základě gramatického, logického, historického a teleologického výkladu ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. je třeba podle názoru Nejvyššího soudu dospět k závěru, že jde o nedbalostní trestný čin, kdy požadovaná vědomá nedbalost podle § 5 písm. a) tr. zák. se vztahuje u trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a odst. 1 tr. zák. nikoli jen k následku, resp. účinku spočívajícímu ve značné škodě, ale i k jednání pachatele, které je zde vyjádřeno slovy „způsobí ... tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku“. Přitom je třeba zdůraznit, že vzhledem k tomu, že trestní zákon skutkovou podstatu trestného činu podle § 255a odst. 1 tr. zák. výslovně uvozuje slovy „Kdo z vědomé nedbalosti [§ 5 písm. a) tr. zák.]“, které se z hlediska dalšího textu tohoto ustanovení vztahují k celé základní skutkové podstatě uvedeného trestného činu, je nutno s ohledem na ustanovení § 3 odst. 3 tr. zák. dospět k závěru, že nedbalostní forma zavinění se vztahuje nejen k následku, ale i k jednání jako k dalšímu znaku objektivní stránky trestného činu. Takový výklad je v souladu nejen se současnou judikaturou Nejvyššího soudu vztahující se k § 255a tr. zák., ale lze v tomto případě ohledně zákonem vyžadované formy zavinění odkázat též na judikaturu týkající se ustanovení § 223 tr. zák., které se sice týká nedbalostní formy trestného činu ublížení na zdraví, avšak formulace této skutkové podstaty z hlediska nedbalostního zavinění je obdobná jako u § 255 odst. 1 tr. zák., byť se vztahuje k oběma formám nedbalosti podle § 5 písm. a) i b) tr. zák. Toto srovnání dikce skutkových podstat podle § 255 odst. 1 tr. zák. a § 223 tr. zák. je namístě i vzhledem k vyjádření obviněné D. R. k dovolání Nejvyšší státní zástupkyně, že „výklad jednotlivých skutkových podstat ve zvláštní části trestního zákona by se měl řídit stejnými pravidly pro všechny skutkové podstaty“. Také u trestného činu ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. zákonodárce použil formulaci „Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost ...“, přičemž pojmem „ublíží na zdraví“ se nepochybně myslí „způsobí ublížení na zdraví“ (srov. i dikci § 224 odst. 1 tr. zák.). Podstatné je, že se nedbalost vztahuje podle ustálené judikatury nejen k vlastnímu ublížení na zdraví, ale vždy i k

jednání, včetně porušení důležité povinnosti. Zákon zde tedy předpokládá nedbalostní formu zavinění ve smyslu ustanovení § 5 tr. zák., a to jak pro jednání tímto zákonným ustanovením předpokládané, tak i pro jeho následek. Přitom jde v obou případech o delikt poruchový. Rozhodným je, zda pachatel věděl (nebo u § 223 tr. zák. i vědět mohl a měl), že při porušení zákonem specifikované důležité povinnosti způsobí z nedbalosti (u trestného činu podle § 255a tr. zák. jen z vědomé nedbalosti) následek uvedený v příslušné skutkové podstatě zvláštní části trestního zákona. Ustanovení § 255a odst. 1 tr. zák. totiž říká, že tento trestný čin spáchá ten, kdo z vědomé nedbalosti, upravené ustanovením § 5 písm. a) tr. zák., jinému způsobí značnou škodu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku. Správnost tohoto závěru je podpořena i výkladem tohoto ustanovení z hledisek logických, historických a teleologických. Zákodárce totiž v ustanovení § 3 odst. 3 tr. zák. rozlišuje základní skutkové podstaty pouze na úmyslné a nedbalostní a nepředpokládá u jedné základní skutkové podstaty kombinaci zavinění úmyslného a nedbalostního (jinak je tomu jen u kvalifikovaných skutkových podstat – srov. § 6 tr. zák.), jak dovodil v napadeném rozsudku odvolací soud (arg. „K trestnosti činu ...“). Nelogičnost jeho závěru, že zavinění z vědomé nedbalosti se vztahuje pouze k značné škodě a nikoli již k dalším znakům skutkové podstaty podle § 255a odst. 1 tr. zák., je podporována i tím, že při tomto výkladu by se tato skutková podstata téměř shodovala s kvalifikovanou skutkovou podstatou trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., kde se rovněž vyžaduje úmyslné porušení povinnosti spravovat nebo opatrovat cizí majetek (přitom však nikoli důležité), avšak k způsobení značné škody postačí ve smyslu § 6 písm. a) tr. zák. zavinění z nedbalosti [a to i nevědomé podle § 5 písm. b) tr. zák.], přitom je zde sazba podstatně přísnější (odnětí svobody na šest měsíců až pět let) než u trestného činu podle § 255a odst. 1 tr. zák. (odnětí svobody až na šest měsíců), což stěží může být odůvodněno jen tím, že úmysl u trestného činu podle § 255 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. musí směřovat též k způsobení škody v rozsahu škody nikoli malé (nejméně 25 000 Kč) při jinak obecně závažnějších okolnostech u trestného činu podle § 255a odst. 1 tr. zák. vztahujících se k porušení důležité povinnosti a vědomé nedbalosti ve vztahu k značné škodě (nejméně 500 000 Kč). Přihlédne-li se k tomu, že ustanovení § 255a tr. zák. bylo do trestního zákona zavedeno jeho novelizací provedenou zákonem č. 105/2000 Sb. v souvislosti s novelizací zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, a to jako nedbalostní alternativa trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku ve vztahu k jeho úmyslné formě vyjádřené v § 255 tr. zák., když takto je tato skutková podstata chápána i v uznávané literatuře (srov. Novotný, O., Vokoun, R. a kol. Trestní právo hmotné. 2. Zvláštní část. 5. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2007, s. 130 až 131) a judikatuře (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. [5 Tdo 672/2004](#), publikované pod č. T 721-2. v sešitu 8 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného v Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2004), pak je třeba uzavřít, že odvolací soud ani v tomto případě nezaujal správný právní názor.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal ve smyslu § 265k odst. 1 tr. ř. podané dovolání nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněné D. R. důvodným, neboť byl naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a proto z podnětu tohoto dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, sp. zn. 11 To 320/2007.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť vzhledem k charakteru vytknutých vad a ustanovení § 271 odst. 1 písm. a) tr. ř. je zřejmé, že je nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V novém řízení se odvolací soud zaměří na nové posouzení naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku ve smyslu § 255a odst. 1 tr. zák.,

přičemž je vázán ve smyslu § 265s odst. 1 tr. ř. shora uvedenými právními názory Nejvyššího soudu.

Závěrem Nejvyšší soud připomíná, že při odůvodňování nového rozsudku je třeba postupovat důsledně v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že v odůvodnění rozsudku soud stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu.